

2021-08-30

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
103 33 Stockholmju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L1@regeringskansliet.se

Digitaliseringsdirektivets genomförande i svensk bolagsrätt, Ds 2021:15

(Ju2021/02273)

Sammanfattning

Bolagsverket är i huvudsak positivt till promemorians förslag angående hur digitaliseringsdirektivet bör införlivas i den svenska bolagsrätten. Bolagsverket har dock ett par kommentar på förslaget.

Inledningsvis tycker Bolagsverket att det är positivt att verket får möjlighet att förelägga en anmälare att inställa sig personligen om det finns skäl att misstänka att anmälares identitetshandling är förfalskad. Bolagsverket anser att bestämmelsen även borde omfatta fler personer så som till exempel företrädare i ett aktiebolag.

Bolagsverket är av uppfattningen att bestämmelserna som gäller de skärpta tidsfristerna måste formuleras på ett sådant sätt att det står klart att verket alltid ska göra en så kallad laglighetsprövning av ärendet innan tidsfristen börjar löpa.

Bolagsverket anser att Sverige bör utnyttja möjligheten att ta in bestämmelser om obligatorisk digital ingivning.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

27 kap. 2 § andra stycket

Enligt förslaget, som baseras på artikel 13b.4 i EU-direktivet, får Bolagsverket möjlighet att förelägga anmälares personligen vid myndigheten om det finns skäl att misstänka att anmälares identitetshandling är förfalskad eller inte får företräda bolaget.

Bolagsverket föreslår att bestämmelsen utvidgas till att även omfatta andra personer, såsom företrädare och andra som anmäls för att registreras in i ett visst bolag. Detta med anledning av Bolagsverkets brottsförebyggande roll, jfr 5 § i förordning (2007:1110) med instruktion för Bolagsverket. Bolagsverket kan inte se att EU-direktivet utgör något hinder

för en mer generell bestämmelse om personlig inställelse vid misstanke om brott (jämför till exempel skäl 37).

Detsamma gäller även förslaget i 16 § i förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

1.3 Förslag till förordning om ändring i aktiebolagsförordningen (2005:559)

2 kap. 13 a §

Bestämmelsen införlivar kravet i artikel 13g.7 i direktivet vars syfte är att bildandet av ett aktiebolag online ska ske snabbt. Tidsfristen om fem respektive tio dagar är avsevärt kortare än dagens frist som anges i 2 kap. 13 § andra stycket aktiebolagsförordningen. De nya tidsfristerna i EU-direktivet ska dock räknas från det att ärendet är komplett och laglighetsgranskningen har fullgjorts av myndigheten. Detta kan utläsas, menar Bolagsverket, både av artikeln ”*Datumet då alla formaliteter som krävs för bildandet online är fullgjorda, inklusive mottagandet av alla handlingar och all information, som överensstämmer med nationell rätt, av en myndighet...*” samt av vad som framgår av skäl 16.

Både bestämmelsen och skäl 16 ger Bolagsverket således utrymme att göra en laglighetskontroll innan tidsfristen om fem och tio dagar påbörjas. Att det är så har dock inte kommit till uttryck på ett tillräckligt tydligt sätt i den föreslagna bestämmelsen i aktiebolagsförordningen. Tvärtom anges till exempel på sidan 67 under rubriken 5 Konsekvensanalys att tidsfristen ska räknas från det att Bolagsverket har *mottagit all nödvändig dokumentation* (kursivt här) i ärendet. Att det inte någonstans i departementspromemorian tydligt anges att tidsfristen ska räknas från det att Bolagsverket har genomfört nödvändig laglighetskontroll är olyckligt och inte i full enlighet med direktivet menar verket.

I förslaget anges i strecksats a) att tidsfristen räknas från det att en fullständig anmälan kom in till Bolagsverket. Bolagsverket är medvetet om att det uttryckssättet även anges i nuvarande 2 kap. 13 § aktiebolagsförordningen vad gäller ändringar i aktiebolag. Det är dock en avsevärd skillnad mellan 21 dagar och fem-tio dagar. Av den anledningen måste det, anser Bolagsverket, framgå att verket ska kunna göra sin myndighetskontroll av ärendet innan tidsfristen börjar räknas. Som det står nu, dvs. att det räcker att en fullständig anmälan har skickats in, kan medföra osäkerhet om tolkningen av bestämmelsen. I värsta fall kan otydligheten i bestämmelsen leda till ökat antal anmälningar till både Justitiekanslern och Justitieombudsmannen för att handläggningen hos Bolagsverket inte sker tillräckligt snabbt. Att det tydliggörs att Bolagsverket ska göra en laglighetskontroll innan tidsfristerna börjar räknas är även viktigt ur ett brottsförebyggande perspektiv.

Det är av den anledningen av yttersta vikt att det i författningsbestämmelsen tydliggörs att Bolagsverket ska göra sin myndighetskontroll (laglighetskontroll) av ärendet innan tidsfristen börjar räknas.

När det gäller sista stycket i den föreslagna 13 a § aktiebolagsförordningen skulle Bolagsverket förorda ett tillägg motsvarande det som finns i 18 a § filialförordningen, dvs. att handläggningstiden får förlängas när det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet.

Det bör samtidigt, anser Bolagsverket, övervägas en ändring i 18 a § i filialförordningen på sätt som ovan framförts även om det redan idag står i bestämmelsen att tidsfristen räknas från det att en fullständig anmälan kom in till myndigheten (att jämföra med direktivtexten i artikel 13g.7 a och artikel 28a.6).

3 kap. 6 §

I bestämmelsen, som reglerar när en registreringsavgift ska betalas, har det lagts till ett nytt stycke. Det föreslagna nya stycket innebär att Bolagsverket får meddela närmare föreskrifter om det sätt på vilket avgiften ska betalas.

Bolagsverket noterar att någon motsvarande reglering inte har förts in i filialförordningen.

Tillägget i 3 kap. 6 § aktiebolagsförordningen grundar sig på artikel 13e i digitaliseringsdirektivet. Som Bolagsverket tolkar artikeln gäller den för både aktiebolag och filialer varför ett motsvarande tillägg bör föras in i filialförordningen.

3 Överväganden

Avsnitt 1 A

Artikel 13h

Mallar för bildande av bolag online

Utredaren föreslår att Bolagsverket ska tillhandahålla mallar för bolagsbildning på en registreringsportal eller en webbplats. Bolagsverket tolkar *mallar* som att det inte nödvändigtvis behöver avse en traditionell blankett, utan att det med *mall* kan inbegripas t.ex. ett avancerat hjälpsystem där användaren kan guidas till att fylla i rätt uppgifter.

Artikel 13j.3

Ingivande av bolagshandlingar och bolagsinformation online

Det framgår av promemorian att det i nuläget saknas anledning att ge Bolagsverket rätt att kräva att handlingar och information ska ges in uteslutande elektroniskt. Bolagsverket ser gärna att skälen till uttalandet utvecklas mer i detta pågående lagstiftningsarbete.

I motsats till utredarens bedömning anser Bolagsverket att det finns skäl att redan nu införa bestämmelser om obligatorisk digital ingivning för aktiebolag gällande alla handlingar och all information. En sådan bestämmelse skulle ligga väl i linje med den allmänna strävan om att digitalisera det offentliga Sverige. Att kräva obligatorisk digital ingivning skulle också skapa bättre förutsättningar att kunna nå snabbare registreringar enligt de ändrade tidsfristerna i artikel 13g.7. En bestämmelse om obligatorisk digital ingivning bör kombineras med en bestämmelse om bemyndigande till Bolagsverket att utfärda närmare föreskrifter om sådan ingivning.

Bolagsverket skulle därför välkomna en bestämmelse om obligatorisk digital ingivning eftersom det skulle medföra en snabbare och effektivare handläggning, som är ett av syftena med digitaliseringsdirektivet. Det skulle också innebära att data blir mer strukturerat och därmed går att kontrollera maskinellt vilket skulle underlätta för genomförandet av

kravet i artikel 16.6 om att information ska lagras av registern i maskinläsbart och sökbart format eller som strukturerade data.

Av samma skäl som nu anförts önskar Bolagsverket en motsvarande bestämmelse för filialer, se artikel 28b.3, möjligen med ett senare ikraftträdande för att möjliggöra de utvecklingsinsatser som krävs inom Bolagsverket för att kunna erbjuda sådan obligatorisk digital ingivning på filialområdet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Annika Stenberg. Föredragande har varit juristen Emma Sjöln och verksjuristen Lena Göransson Norrsjö. I den slutliga handläggningen har direktören Inga Otmalm och rättschefen Erik Janzon deltagit.

Annika Stenberg

Emma Sjöln

Lena Göransson Norrsjö